

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב, סז)
טוב להגיד ולשיר נַחַן נַחַן נַחַן נַחַן מאומן לזכות לכל הישועות

ואמלא אותו ... (לא, א)

"ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובעצת ובכל מלאכה", שהם בחינת הארבעה מחין, כמבאר בהתורה "חיים נצחיים" (לקוטי מוהר"ן ב' - סימן ע"ב). נמצא, שקורא המח' הרביעי 'כל מלאכה', כי שם עיקר המלאכה והאמנות של האדם בזה העולם, כי כלל המחין הם שלשה שהם: חכמה בינה דעת, אך לפעמים נקראים ארבעה מחין מחמת שהדעת כלול משתים שהם בחינת חסדים וגבורות. ואלו המחין מבארין בפסוק הנ"ל: ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה — שהם חכמה ובינה. ובעצת ובכל מלאכה — זה בחינת מח' הדעת שכלול משתים, שזהו בחינת 'בעצת', שהוא בחינת החסדים שבעצת, שהם בחינת דעת סתם, כי הם עיקר הדעת, ו'בכל מלאכה' זה בחינת המח' הרביעי שהוא מח' הגבורות שבעצת, שהוא בחינת ובכל מלאכה, כי שם עיקר האמנות והמלאכה של כל אדם.

כי זה ידוע שעיקר אחיזת הסטרא אחרא, הוא בבחינת גבורות ודינים. ועל כן שם בבחינת מח' הגבורות שם נאחזים המחשבות זרות של הסטרא אחרא ששם עיקר הברור ששם עיקר המלחמה, ועל כן נקראים: ובכל מלאכה, כי שם עיקר המלאכה והאמנות של האדם להזהר במחשבתו לנקותה ולטהרה מפסולת. כמו הבעל מלאכה שמוכר ומטהר את הכלי וחותך ומנטר סביב הכלי כל המותרות והפסולת, כדי להוציא כלי למעשהו, כמו כן צריכין לזכך את המחשבה ולגרש המותרות והפסולת שבמחשבה, כדי שיהיה כלי מוכן לקבל נפש רוח ונשמה דקדושה וכו' כמו שמבקשין על זה בכמה תפלות. (לקוטי הלכות - הלכות תפילין ו' - ל"ג)

וירא העם כי בשש משה ... (לב, א)

עיקר חטא העגל היה על ידי שפגמו בכבוד משה ותלמידיו, על ידי שלא האמינו שגם אחר הסתלקות משה שהוא בחינת הצדיק האמת, גם אחר כך דבריו חיים וקיימים לעד וצריכין לקיים דברי תורתו לנצח תמיד, כי דבריו הם דברי אלקים חיים אשר הם קיימים לעולם, כמו שכתוב (ישעיה מ):
ודבר אלקינו יקום לעולם, כי עיקר פגם העגל היה, שהיו סבורים שכבר מת משה, כמו שפירש רש"י על פסוק (שמות לב):
וירא העם כי בשש משה וכו'. ואז אמרו לאהרן: קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו, היינו שעשו עצמם כאילו אינם חולקים על משה בעצמו, רק הם אומרים שענין משה אינם יודעים מה הוא, בחינת: כי זה משה האיש לא ידענו וכו', רק עתה שכבר מת לדעתם, צריכין לבקש אחר במקומו. ונבוכו בדעותיהם המשבשות על ידי זה בעצת ראשי הערב רב שקבלו אותם עליהם לרב ולראש, מחמת שהיו יכולים לעשות מופתים על ידי שמות הטמאים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מדרש תנחומא - כי תשא, יט), שהיו שם יונס ויומברוס, שהם השליכו השם לתנור האש וכו', עד שאמרו: קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו.

ועיקר חטאם וטעותם הזה היה על ידי שלא האמינו במה שלפניהם אמת ברור וזך ומתקן, שהוא תורת משה אמת שקבלו בסמוך, ועדיין תלמידיו הקדושים קיימים, שהם: אהרן וחור ויהושע וכו'. ואפילו לפי טעותם שמת משה, היה להם לילך לתלמידיו הקדושים ולשאל מהם הדרך אשר ילכו בה, אבל ראשי הערב רב הטעו אותם, עד שמאסו בתורת משה, שכתוב בה בפרוש: לא יהיה לך אלהים אחרים וכו', ובחרו לילך בעצת ראשי הערב רב ועשו את העגל ולא רצו לציית את תלמידי משה שמחו בהם על זה והרגו את חור, עד שנתיירא אהרן מהם והכרח לעשות חפצם שלא יהרגוהו, חס ושלוש, ולא יהיה להם תקנה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין ז). (לקוטי הלכות - הלכות בשר וחלב ה' - כ"ב)

לא ידענו מה היה לו ... (לב, ב)

כל מה שחזקים יותר באמונת הרצון, היינו להאמין ולידע שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך, בודאי מתחזק יותר רצון האדם לעשות רצונו יתברך ולבטל רצונו מפני רצונו יתברך, ולהיות לו על כל פנים כסופין ורצונות חזקים לעבודתו יתברך, אשר זה עיקר היהדות כידוע. אך על ידי התגברות הבעל דבר נחשך ונפגם אצלו אמונת הרצון, ועל ידי זה נחלש גם הרצון

שלו דקדושה, ונופל לרצונות אחרים, לתאוות וכיוצא. אך מחמת שאף על פי כן כבר היו צדיקים הרבה בעולם, שגילו אמונת הרצון לעין כל על ידי האותות והמופתים וכו', אשר עשה משה ושאר הנביאים והזקנים והצדיקים הנאים אחריו, עד אשר אי אפשר לכפר חס ושלוש בהרצון לגמרי. אך עיקר כח הבעל דבר ללחם עדיין עם חלושי כח שבישראל, הוא רק על ידי שמטיל ספק ברצון, ומה נמשכים כל ההתרחקות והנפילות של אותם שהתחילו קצת לגשת אל הקדש ואחר כך נפלו מזה, הכל מחמת ספקות הנ"ל, שהבעל דבר מטיל ספק בלבו, כאילו אין לו עוד תקוה לשוב אליו יתברך, וכאילו אינו פועל עוד כלום ברצון הטוב, חס ושלוש, עד אשר על ידי זה מתרשל גם כן ברצון הטוב, וקשה וכבד עליו להמתין ולצפות כל כך לישועת ה'.

כי מי שרוצה להמשיך על עצמו אמונת הרצון, ולמלאת כל חסרונותיו רק על ידי זה, הוא צריך להמתין ולהמתין, בבחינת (איכה ג) "טוב ויחיל ודומם לתשועת ה'". וכל זה אם הוא חזק באמונת הרצון בודאי גמור, אבל על ידי הספקות הנ"ל, אזי מטה ידו ונלאה מלהמתין כל כך, עד שיוכל לבוא על ידי זה לנפילה גדולה כני"ל.

ומזה היה כל טעות הערב רב עד שעשו את העגל, כי ראו כי בשש משה, והם לא רצו להמתין, וכל זה מחמת הספק ברצון. וזה שאמרו: "כי יבי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו" ילא ידענו דייקא, בחינת ספקות. והתקון לכל זה, לחזק אמונת הרצון, הוא לתן צדקה הרבה פעמים, בחינת "נתון נתון" אפילו מאה פעמים, כי התגברות הבעל דבר בענין הטלת הספקות וחלישות אלו הם כמעט בלי שיעור, וצריכין לחזק את עצמו כנגדו בכל פעם, ועיקר ההתחזקות על ידי צדקה (לקוטי הלכות - הלכות ברכות השחר ה' - אותיות ל' ל"ד לפי אוצר היראה - יראה ועבודה - ח')

אולי אכפרה.. אל רחום וחנון.. (לב-ל, דו, ו)

גדל המעלה שאין למעלה ממנה, הוא ההתקרבות לצדיקים וליראים וכשרים אמתיים (שזכו לקבל עצות אמתיות מרבותיהם הקדושים), כי הצדיק אמת הם מודיעים לנו בכל פעם אוצרי מתנותיו הטובים שהוא יתברך רוצה ליתן לנו ברחמיו, ומודיעים לנו בכל עת, איך להכין עצמנו לקבלם, ונותנים לנו עצות איך לנקות ולטהר עצמנו ולבושינו מכל לכלוך ופגם, והם חופרים בארות ומעינות חדשות מעינות הישועה שאינם פוסקין, באפן שיוכלו לטהר בהם כל הפגומים והמלכלכים והמתעבים שבעולם, ולהתרפאות בהם כל מיני חלאים ומכאובות רעים בגוף ונפש, ולהתבסס על ידם בכל מיני ריחות טובות. כי אין מי שיודע החסדים הגדולים שה' יתברך רוצה להמשיך עלינו בכל עת, כי אם הצדיק האמת, כמו שנאמר: יודיע דרכיו למשה וכו', רחום וחנון ה' וכו'. (לקוטי הלכות - הלכות מתנהג' ד' - אות ח' לפי אוצר היראה - צדיק - רכ"ט)

ארך אפים ורב חסד ... (לד, ו)

לפעמים מתייגע העובד את ה', מחמת שכבר סבל כמה יסורים וכו', ועל ידי זה יכול לפל לבחינת זקנה דסטרא אחרא ותשות כח, חס ושלוש; על כן צריך להתחזק מאד במידת ארך אפים, להאריך אפו ורוחו על כל היגיעות והכבדות, ולהתחיל בכל פעם מחדש; וזה בחינת 'ארך אפים לצדיקים'. וכן גם הרשעים חס ושלוש צריכין גם כן להתחזק במידה זאת של ארך אפים, שלא יבלבל אותם רשעתם מלשוב לה' יתברך, ולא ירח לבבם ולא יהיה נחלש דעתם מרובי העוונות שלהם ומהנפילות, שכבר התחילו כמה פעמים קצת בעבודת ה' ונפלו, אף על פי כן יבטחו בחסדו הגדול ויאריכו אפם ורוחם על כל מה שעובר עליהם, ויתחזקו בכל פעם להתחיל מחדש, אולי יזכה מעתה לרחם על עצמו לעזב דרכו ומחשבותיו, ולא יהיה זקן וחלוש כח בעיני עצמו לעולם; וזה בחינת 'ארך אפים לרשעים'. ושאר כל המדרגות ממילא כלולין בהם. (לקוטי הלכות - הלכות תפילין ה' - אות ח' לפי אוצר היראה - יראה ועבודה - ד')

התקרבות ר' ישראל אודסר לרבנו ז"ל ... וכך היינו תמיד יחד, אבל העולם היו מתנגדים והתחילו לדבר עמי דברי התנגדות וארס מר כלענה. אמרו: אמנם ר' ישראל הוא אדם גדול אבל זהו חסרונו, שהוא חסיד ברסלבי (זאת לא ידעו שכל גדולתו, היא רק מחסידות ברסלב שממנה זכה לכל צדקתו וקדושתו וחסידותו וכו'); וכשראו שאינם פועלים כלל בדיבורים אלה, הלכו לאבי וסיפרו לו על כך.

אבי שהיה סגני-נהור (עיוור), שמע אותם אומרים: הנה בנך נעשה מחסידי ברסלב המתגלגלים על ההרים, וכל הרבנים התנגדו לחסידות זו, והוא עוד עלול לצאת מדעתו. ועכשיו אפשר עוד להצילו, ואילו אחר כך אהיה בבחינת כל באיה לא ישוּבון, ולכן ביקשו ממנו להשפיע עלי לעזוב את חסידות ברסלב.

כששמעו אבי ואימי דברים כאלה, מפי חסידים המסיתים, נצטערו צער גדול. אבא היה סבור כי בוודאי אשמע בקולו כשיאמר לי לעזוב את חסידות ברסלב, שכן אהבה גדולה הייתה שרויה בינינו. אמר לי: אמנם אני קרליני, אבל אתה תוכל לבחור כל חסידות שהיא, בבקשה ממך רק לא חסידות ברסלב. אבל אני, לאחר שראיתי כי הקדוש-ברוך-הוא סיבב סיבות כאלו, שהזמין אותנו לפונדק אחד, באורח פלא כזה, וראיתי כבר את האור הגדול והרגשתי גודל רפואת וטובת הנפש שאין לשער שהיה לי מזה, אמרתי לו: אבא, אין אני יכול לגלות לך את כל לבי, אבל זאת תדע, שבעניין זה לא תשפיע עלי כלל.

והיה הדבר קשה מאוד בעיניו, כי בכל ימי חיי לא המריתי את פיו, בשום דבר קל, כי כבדתי מאוד, וביחוד שהיה סגני-נהור (עיוור), אבל בעניין זה אמרתי לו, לא אוכל לשמוע בקולו. משראה דבר כזה, אמר בלבו אם כן העולם צודק, וקיבל יותר התנגדות כי ראה שזה דבר נורא. הוא ניסה לדבר אתי ולשלדני בטוב וברע ולא הועיל. ואני הייתי אז חתן משודך. ואבא אמר שהוא מוכרח לצאת למלחמה על כך וכי הוא ידחה אותי מלהיות בנו ולא ישיא לי אשה, ולא ידאג לי ויוציאני מביתו. אבל אימי אמרה: הרי הוא בנו ואנו צריכים לסבול. ומה יהיה אם יודע לאבי הכלה? כי הלא טבריא וצפת קרובות זו לזו, בודאי ישמעו על כך.

וכך היה נטוש ריב במשפחה על כך, ובשבת עמד אבי וגירשני מן הבית. התיישבתי בבית הכנסת שעל יד ביתו של ר' ישראל זכרונו לברכה ...

שיחות

רואים ש"בכל מקום מקטר ומגש לשמיי". רואים פלאות הבורא, פלאות כאלה חדשים שלא היו מעולם, זהו רבנו. הוא חדש ומחדש אותנו, את כל העולם, ומתקן כל העולם: ורואים שאין דבר כזה בכל העולם שיהיה לו שם כזה, ש"קלם יודו ויאמרו: "רק רבי נחמן, זה העיקר והיסוד שבעולם". רואים ש"קלם, כל העם וכל העולם, נמשכים לרבנו רבי נחמן. וזה לא על חנם, יש בזה עניינים פלאיים שאנחנו לא יודעים. פתאום נתפרסם רבי נחמן ונתפרסם הפתק הזה שהיה בסוד ששים שנה וכל העולם לא ידעו ממנו, הוא נמצא ובדרך נס נתפרסם עכשיו. רואים שה' יתברך מנהיג העולם על פרסום רבנו, מה שנעשה מזה בכל עניין קטן, מה שנעשה מזה - אין להשיג!

אני הייתי לפני שבעים שנה, אתם לא יודעים מה שהיה, אני רואה מה שהיה ברסלב אז, ומה שעכשיו. אז רואים בחוש שהגאולה מתקרבת קרוב קרוב. היא מתקרבת ואנחנו צריכים להדפיס ולעבד ה' באמונה בהתורות האלו, בהמעשיות האלו. מעשיות כאלו אין בעולם: שיחות כאלו - אין! 'לקוטי הלכות', 'לקוטי עצות'.. אנחנו ישינים, אנחנו צריכים ביום ובלילה תמיד לעסוק בזה ולהיות מלא אגודש בפה, וזה עיקר כל תקוננו, תקוותנו, וכל מה שאנחנו מדברים עוד לא מגיע אפילו טפה מן הים מעניין זה!

רבנו הקדוש אמר: "כשיבוא משיח כל הישיבות ילמדו ספרי רבנו! וכל הלומדים יתבטלו ויתביישו!"

כל דבור של ה'לקוטי מוהר"ן ושל ה'ספורי מעשיות', של השיחות, 'לקוטי הלכות', 'לקוטי עצות', 'אפי הנחל', וגם-כן כל ספר, מה שזה, מה שיש לנו, מה שיש בעולם.. כל העולם לא יודעים מה שזה. זה יחדש כל העולם, יתקן ויחדש כל העולם, "יקבלו קלם את על מלכותך", יהיה פלאות כאלה שכל העולם, כל הגויים - יתייהדו, כן! יהיה פלאות כאלה ש"קלם יראו בעיניהם את ה' יתברך והתורה והאמונה.

רבנו רבי נחמן זה השרש והעיקר. כל תורה, כל דבור, כל מעשה, כל שיחה שגלה בעולם זה כל חיותנו ותקוותנו. בכ"ח כל דבור שגלה בעולם ושיש ממנו ומתלמידו רבי נתן, ה'לקוטי הלכות', 'לקוטי מוהר"ן', כל דבור שלהם זה תקון כל העולם ועל-ידי זה יבוא משיח ויהיה הגאולה השלמה!

עד עכשיו היה ברסלב מטבע פסולה, קלם התרחקו, הלומדים והגאונים והגדולים, הם התרחקו מברסלב, הם חשבו שהם גדולים, אבל ברסלב - דבור אחד הוא מאיר לכל העולם, לכל אחד.

צריכים לפרסם את זה שהעיקר הגאולה תלויה ברבנו רבי נחמן, להתקרב אליו. מה זה להתקרב? ללמוד ספריו ולקיימם, אז יהיה הגאולה השלמה, בזה תלוי עיקר הגאולה שלנו ושל כל העולם. זה עיקר

העבודה, כי עיקר מה שגלה רבנו הוא אמת כזה שאין בעולם אמת כזה, וגם אנשיו האמתיים - הם יש להם חלק בזה. כי זה עיקר מה שאנחנו צריכים ללחוץ ולהתגבר על כל השונאים, כי כל הגאולה תלויה ברבנו רבי נחמן, שזכה להתקרב אליו וללמד ספריו באמת ולקיימם, זהו יתגלה וידריך אותנו בכל התורה. כל אחד יכול לראות מה זה ה'לקוטי תפלות', ומה זה 'לקוטי מוהר"ן', ומה זה 'לקוטי הלכות', ומה זה 'לקוטי עצות', יכולים לראות ולהבין שמעשיות כאלה אין בעולם ולא היה, רק משיח יגיד פירוש על המעשיות, וגם על ה'לקוטי מוהר"ן'.

רבנו הקדוש אמר: "הכנתי כבר הכל למשיח". הוא כבר הכין לנו כל הישועות, כל מה שאנחנו צריכים, אבל לא שמים לב - אז הגאולה נמצאת בעולם ולא יודעים. רק כל העולם ממשכים עצמם לרבנו והם יאמרו שזהו הגאולה. רואים בחוש שהמחלקת שהיתה על ברסלב זה היה עניין הגאולה, זה מתבשל מזמן שרבנו הקדוש היה בעולם, זה מתבשל, מתבשל, מתבשל...

מכתב

ספר אפי הנחל א' - מכתב י' המשך) ... לפעמים כשיפקח עינו של אחד ורואה נפלאות

נוראות אמתת האמת של הצדיק האמת, הוא ממתין עדיין עד שישוּבון כל העולם אל האמת, ויתקרבו קלם אליו, ואז לא יהיה לו שום פחיתות כבוד כשירצה להתקרב, ואז דייקא יתקרב הוא גם-כן. ובאמת לא כך הוא המידה, כי אדרבא זהו עיקר הנסיון שלו שיתקרב דייקא בעת שהאמת נשלך ארצה. ועל-כן מי שפקח ה' את עיניו ורואה מעט אמתת האמת, ראוי לו לרוץ בכל כחו אליו כבורח מבאר שחת אל מקור מים חיים, כי כל אחד יודע בנפשו מה שפגם וקלקל מעודו, ובמה יזכה להתקרב לאורות כאלו בלי בזיונות ושפיכות דמים. על-כן כל תקונו כשיעמד בנסיון ויתקרב עתה דייקא.

עצות אמתיות להנצל מבלבול ועקמימות של זה העולם, צריכין עתה בדורות הללו לחפש ולבקש מספרי רבנו ז"ל, ואצל תלמידיו, ואצל תלמידי תלמידיו וכו' וכו'. ואלמלא זכו העולם על כל פנים גם עכשיו זה שנים רבות אחר הסתלקותו ז"ל לקנות מאורו כבר היה העולם בא לידי תקונו בשלמות. אם היה מבין כל אחד ורואה בדעתו עצם האמת, וגדלת מעלתם וצדקתם, ואיך הוא יכול לזכות לכל טוב אמתי ונצחי על-ידם, בודאי היה הולך ורוץ על ידיו ועל רגליו להתקרב אליהם, ולהתאבק בעפר רגליהם, אך מחמת שהאמת נתעלם ונסתר מאד מאד על-ידי עצם המחלקת והקטגוריא, עד שמכניסים בלב כמה וכמה קשיות ומבוכות ובלבולים, על-ידי זה קשה מאד להתקרב. ואף-על-פי שהדעת לפני העיניים, אף-על-פי כן אין רואין אותו מחמת רבוי ההסתרות והעלמות. אך מי שאינו רוצה להטעות את עצמו ומסתכל בעין האמת לאמתו, יכול על-ידי זה לראות אמתת נקדת האמת היכן שורה, ולמי להתקרב.

קדם שיורדת נשמת הצדיק האמת לעולם, שהוא המנהיג האמת לדורות עולם, אזי מכריזין בכל העולמות לעלונים שכל מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה יבוא, ומסתמא אין גם אחד שילמד איזה חוב חס ושולם על נשמה קדושה כזאת. בתוך כך בא הבעל-דבר שהוא הסי"מ (היצר הרע) בעצמו וצועק: אם זה הצדיק יבוא לעולם מה לי לעשות עוד, ועל מה שוא בראתני. כי בודאי יחזיר למוטב את כל העולם וכל העולם יתקן על-ידו בשלמות. אזי משיבין לו להסי"מ: זאת הנשמה צריכה לירד להעולם בודאי. ואתה חשב לך עצה. ואזי הבעל-דבר נותן לעצמו עצה שיהיה הצדיק הזה רשאי לירד להעולם, ואף-על-פי כן יהיה אור אמתתו וקדש צדקתו נעלם וגנוז ומכסה מהעולם מאד. ומסתמא העצה על-ידי שמעמיד עליו איזה מפרסם הדור שיחלק על זה הצדיק ויעלים אורו בהעלמה גדולה. וזה החולק - מסתמא יש לו להסי"מ הכרות עמו מכבר. ולולא שהבעל-דבר מתגבר עצמו כל-כך בכל דור ודור להעלים אור הצדיק האמת, בודאי כבר היה תקון העולם בשלמות. אך אף-על-פי כן "עצו עצה ותופר", ו"רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" והנשמה הזאת יורדת בעולם, ואף-על-פי שבאמת עובר עליה מה שעובר, אף-על-פי-כן הצדיק הזה כובש מלחמות רבות וסוף כל סוף יתקן העולם על-ידו בשלמות. בדרישת שלום בכל לב ונפש.

ישראל דב אודסר

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - חיתון, ד') על ידי הלל והודאה לה' יתברך, ועל-ידי למוד הלכות, זוכין למצא' זווגם האמתית של כל הצריכים למצא' זווגם (ליקוטי מוהר"ן תנינא, סימן ב').

... ותרחם עלינו ועל כל עמך ישראל, ותזמין לבנינו ולבנותינו זווגם ההגון להם מן השמים, ולא יתחלפו הזווגים חלילה בעוונותינו, רק כל אחד יזכה למצא' זווגו ההגון לו מן השמים, (ובפרט לפלוני בן פלוני), ותנחנו בדרך האמת תמיד, ונזכה לעשות שדוכים טובים והגונים באמת כרצונך הטוב, כמו שכתוב: ומה' אשה משכלת. (לקוטי תפילות ב' - מתוך תפילה ב')